

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Заступник директора
з навчальної роботи**

Вікторія СОВА
«10» 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Статистика»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Економіка

спеціальність

051 Економіка

відділення

економічне

(назва відділення)

2022 рік

Робоча програма

«Статистика»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальністю

051 Економіка

освітньо-професійна

програма

Економіка

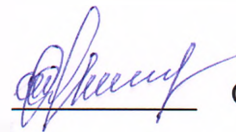
«12» серпня 2022 року, - 17 с.

Розробник: Лариса ГУРСЬКА, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

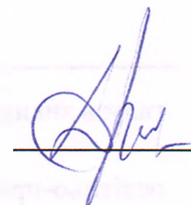

С. Іванова

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов’язкова
Розділів – 3	Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Економіка	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		2-й
		Семестр:
		3-й
		Лекції:
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	34 год.
		Практичні, семінарські:
		34 год.
		Лабораторні:
		год.
		Самостійна робота:
		52 год.
		Вид контролю:
		підсумкова контрольна робота

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 68/52

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Статистика» є ознайомлення студентів з основними прийомами та методами оцінки масових соціально-економічних явищ і процесів, що відбуваються на мікро- та макрорівні в суспільстві взагалі та в Україні зокрема; набуття здобувачами освіти навичок застосування статистичного інструментарію для здійснення комплексного аналізу, логічної інтерпретації його результатів та стану досліджуваних об'єктів.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 03. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники господарюючих суб'єктів.

СК 04. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

СК 08. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів

СК 10. Здатність самостійно виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення при аналізі конкретних ситуацій економічного характеру.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань, застосовувати різні методики аналізу показників господарсько-фінансової діяльності.

СК 14. Здатність до складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Політична економія», «Економіка підприємства».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН)

РН 03. Мати навички усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

РН 05. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для вирішення практичних ситуацій.

РН 08. Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями, поняттями предметної області соціально-економічних систем різного рівня.

РН 10. Демонструвати вміння розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

РН 11. Демонструвати вміння аналізувати результати діяльності суб'єктів господарювання для визначення напрямів їх удосконалення.

РН 12. Демонструвати вміння планувати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

РН 19. Уміння розв'язувати економічні задачі з використанням сучасних пакетів прикладних програм.

РН 20. Уміння застосовувати статистичні методи при здійсненні аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства, різні методики аналізу показників господарсько-фінансової діяльності.

РН 21. Уміння складати фінансову та статистичну звітність.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку 1 до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, реферати, розрахункові роботи, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія статистики

Вступ. Тема 1. Предмет і метод статистики. Організація статистики в Україні

Предмет статистики. Статистика як суспільна наука. Статистичні сукупності в суспільних явищах та їх ознаки. Об'єктивні статистичні показники стану і розвитку суспільства та суспільного виробництва. Система статистичних показників.

Метод статистики: всебічний теоретичний аналіз суті і форм розвитку суспільних явищ; залучення до розгляду всієї сукупності фактів; вимірювання кількісної сторони явищ

на основі якісної своєрідності всередині статистичних сукупностей; вивчення суспільних явищ у їх взаємозв'язку і розвитку.

Специфічні прийоми статистичного вивчення суспільних явищ: масове спостереження, зведення, групування тощо.

Статистика і облік. Провідна роль статистики в єдиній системі народногосподарського обліку. Закон України „Про державну статистику”.

Організація статистики в Україні. Статистика загальнодержавна і відомча. Права і обов'язки органів державної статистики. Головні завдання державної статистики. Місцеві органи державної статистики. Важливі статистичні роботи, які проводяться в країні на сучасному етапі.

Тема 2. Статистичне спостереження

Поняття про статистичне спостереження. Основні організаційні форми статистичного спостереження.

Звітність і спеціальні статистичні спостереження. Види статистичного спостереження за моментом реєстрації об'єктів, які спостерігаються (поточне, періодичне, одноразове) та за повнотою охоплення одиниць спостереження (суцільне, несучільне). Способи проведення статистичного спостереження. План статистичного спостереження, відмежування об'єкта спостереження, одиниці спостереження і одиниці обліку. Програма спостереження. Статистичні формуляри та їх види.

Організаційні питання статистичного спостереження. Організаційний план статистичного спостереження. Місце і час спостереження. Критичний момент спостереження, його вибір та значення. Строки проведення спостереження. Підготовчі роботи.

Статистична звітність. Види звітності. Звітність поточна і річна. Порядок затвердження звітності.

Спеціальні статистичні спостереження. Статистичні переписи, принципи їх проведення. Помилки статистичного спостереження і заходи боротьби з ними. Способи контролю достовірності статистичних даних. Завдання удосконалення статистичних спостережень.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних

Поняття про зведення статистичних даних. Завдання зведення, його основний зміст (групування, одержання системи показників, табличне і графічне оформлення результатів). Організація зведення. Зведення в умовах АСДС.

Поняття про групування. Суть методу групування та його значення у статистичному дослідженні.

Етапи проведення статистичного групування. Вибір суттєвої групуючої ознаки. Визначення кількості груп та меж. Побудова рядів розподілу. Характеристика груп за системою статистичних показників.

Види статистичних групувань. Групування типологічні і аналітичні. Групування результативні і факторні. Групування прості і комбінаційні.

Групування та класифікація. Використання статистичних групувань в економічному аналізі виробництва в системі АПК. Статистичні таблиці та їх значення. Складові частини таблиць. Статистичний підмет і статистичний присудок. Види статистичних таблиць.

Розділ 2. Види і форми величин у статистиці

Тема 4. Абсолютні та відносні показники

Поняття про абсолютні та відносні показники, їх взаємозв'язок. Види абсолютних статистичних показників, їх значення. Абсолютні показники індивідуальні і сумарні. Одиниці виміру абсолютних величин.

Види відносних величин та форми їх вираження. Відносні величини планового завдання, виконання плану, динаміки, структури, інтенсивності, порівняння. Відносні величини прості, складові і складні.

Комплексне використання у статистиці абсолютних та відносних величин. Умови застосування відносних величин. Обґрунтування вибору бази для порівняння.

Забезпечення порівняності порівнюваних абсолютних величин (за кругом об'єктів, по території, за методологією визначення тощо).

Тема 5. Середні величини і показники варіації

Поняття про середню величину, її суть. Взаємозв'язок методу середніх з методом групувань. Загальні і групові середні.

Види і форми середніх величин, методи їх розрахунку. Середня арифметична. Середня гармонічна. Структурні середні – мода і медіана. Середня хронологічна.

Варіація ознак та способи її вивчення. Показники варіації: розмах варіації, середнє лінійне відхилення, середній квадрат відхилення, середнє квадратичне відхилення. Коефіцієнт варіації і його значення. Математичні властивості середніх величин і показників варіації, їх використання для спрощення розрахунків.

Тема 6. Ряди динаміки

Ряди динаміки як характеристика змін явищ у часі. Види рядів динаміки. Основні правила побудови рядів динаміки. Порівняність рядів динаміки. Прийоми одержання порівняних рівнів. Показники рядів динаміки. Рівні ряду динаміки. Середній рівень і прийоми його обчислення. Моментний динамічний ряд. Використання середньої хронологічної для обчислення середнього рівня моментного динамічного ряду.

Абсолютний приріст рівня. Темпи зростання і приросту. Значення одного відсотка приросту. Обчислення середнього темпу зростання і приросту за формулою середньої геометричної.

Прийоми аналізу рядів динаміки. Прийоми виявлення тенденцій розвитку. Вирівнювання рядів динаміки способом укрупнення періодів, ковзної середньої і методом найменших квадратів. Визначення сезонних коливань.

Факторний аналіз взаємопов'язаних рядів динаміки. Зіставлення паралельних динамічних рядів. Приведення рядів динаміки до спільної основи. Використання методу статистичного групування в аналізі рядів динаміки.

Тема 7. Індeksi

Загальні поняття про індeksi. Значення індексів і завдання, що розв'язуються за допомогою індексів.

Види індексів і способи їх побудови. Індивідуальні і загальні індeksi. Основні елементи індексів. Індексована величина. Обґрунтування вибору ваги (коефіцієнт співмірників) і індексу. Форми індексів. Агрегатний індекс як основна форма загального індексу. Середній арифметичний і середній гармонічний індeksi. Система індексів для характеристики динаміки складних явищ. Індeksi з постійною і змінною базою порівняння (базисні і ланцюгові).

Взаємозв'язок індексів, індeksi постійного (фіксованого) і змінного складу. Індексний метод аналізу. Побудова і порядок розрахунку основних економічних індексів: фізичного обсягу, цін, товарообороту, продуктивності праці, собівартості продукції та ін. Застосування індексів цін для індексації зарплати, пенсій, стипендій.

Розділ 3. Соціально-економічна статистика

Тема 8. Статистика продукції

Завдання статистики продукції господарства. Поняття про валову продукцію господарства, її склад і методи визначення.

Поняття про товарну продукцію аграрних підприємств і галузей господарства. Визначення рівня товарності. Поняття про чисту продукцію господарства та методи її визначення.

Економіко-статистичний аналіз даних про продукцію господарства в умовах ринкових відносин.

Аналіз складу і структури реалізованої продукції з урахуванням строків і форм реалізації.

Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу

Статистика трудових ресурсів. Показники чисельності і складу робочої сили в підприємствах.

Обчислення показників середньоспискової чисельності працівників. Показники руху робочої сили. Показники використання робочої сили і робочого часу.

Показники працездатності, показники використання трудових ресурсів: коефіцієнт зайнятості трудових ресурсів, коефіцієнт працездатного населення, коефіцієнт зайнятості всього населення. Природний і механічний рух трудових ресурсів.

Система показників продуктивності праці в підприємствах, методи їх визначення. Економіко-статистичний аналіз продуктивності праці. Показники статистики оплати праці в аграрних підприємствах.

Джерела статистичних даних про працю.

Тема 10. Статистика ефективності виробництва

Поняття ефективності та її види. Показники ефективності сільськогосподарського виробництва. Показники ефективності використання основних засобів: фондівіддача, фондоемність. Показники виробництва аграрних підприємств на одиницю земельної площі (урожайність сільськогосподарських культур, виробництво молока на 1 га сільськогосподарських угідь та інші). Статистика основних фондів. Поняття собівартості продукції та її види. Класифікація витрат на виробництво продукції, калькуляція собівартості.

Показники прибутку (збитку) підприємств. Визначення показників рентабельності в господарстві. Джерела статистичних даних про собівартість продукції і рентабельність виробництва. Економіко-статистичний аналіз даних собівартості і рентабельності.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с	п	с.р.
Розділ 1. Теорія статистики					
Тема 1. Предмет і методологічна база статистики	15	4	2		9
Тема 2. Статистичне спостереження	10	2	2		6
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	20	4	2	2	12
Разом за розділом 1	45	10	6	2	27
Розділ 2. Види і форми величин у статистиці					
Тема 4. Абсолютні та відносні величини	10	2		2	6
Тема 5. Середні величини та показники варіації	12	4	2	2	4
Тема 6. Ряди динаміки	11	4	2	2	3
Тема 7. Індекси	12	4	2	2	4

Разом за розділом 2	45	14	6	8	17
Розділ 3. Соціально-економічна статистика					
Тема 8. Статистика продукції	8	2	2	2	2
Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу	10	4		2	4
Тема 10. Статистика ефективності виробництва	10	4	2	2	2
Разом за розділом 3	28	10	4	6	8
Підсумкова контрольна робота	2			2	
Усього годин	120	34	16	18	52

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і методологічна база статистики. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження. Предмет статистики. Етапи статистичного дослідження. Статистика і облік. Організація статистики в Україні. Статистика загальнодержавна і відомча. Місцеві органи державної статистики. Завдання державної статистики в умовах ринкової економіки. Поняття про статистичне спостереження. Види і способи статистичного спостереження.	2
2.	Тема 2. Статистичне спостереження Поняття про статистичне спостереження. Звітність і спеціальні статистичні спостереження. Види статистичного спостереження. Способи проведення статистичного спостереження. Організаційні питання статистичного спостереження. Місце і час спостереження. Критичний момент спостереження, його вибір та значення. Статистична звітність. Види звітності. Звітність поточна і річна. Порядок затвердження звітності.	2
3.	Тема 3. Зведення і групування статистичних даних Поняття про зведення статистичних даних. Завдання зведення, та його організація. Поняття про групування. Суть методу групування та його значення у статистичному дослідженні. Етапи проведення статистичного групування. Вибір суттєвої групуючої ознаки. Визначення кількості груп та меж. Побудова рядів розподілу. Характеристика груп за системою статистичних показників. Види статистичних групувань. Статистичні таблиці та їх значення.	2
4.	Тема 5. Середні величини та показники варіації Поняття про середню величину, її суть. Взаємозв'язок методу середніх з методом групувань. Загальні і групові середні. Види і форми середніх величин, методи їх розрахунку. Середня арифметична. Середня гармонічна. Структурні середні – мода і медіана. Середня хронологічна. Варіація ознак та способи її вивчення. Коефіцієнт варіації і його значення. Математичні властивості середніх величин і показників варіації, їх використання для спрощення розрахунків.	2
5.	Тема 6. Ряди динаміки	2

	Ряди динаміки як характеристика змін явищ у часі. Види рядів динаміки. Основні правила побудови рядів динаміки. Порівняність рядів динаміки. Прийоми одержання порівняних рівнів. Показники рядів динаміки. Рівні ряду динаміки. Прийоми аналізу рядів динаміки. Прийоми виявлення тенденцій розвитку. Факторний аналіз взаємопов'язаних рядів динаміки. Зіставлення паралельних динамічних рядів. Приведення рядів динаміки до спільної основи. Використання методу статистичного групування в аналізі рядів динаміки.	
6.	Тема 7. Індекси Загальні поняття про індекси. Значення індексів і завдання, що розв'язуються за допомогою індексів. Види індексів і способи їх побудови. Індивідуальні і загальні індекси. Основні елементи індексів. Індексована величина. Форми індексів. Взаємозв'язок індексів, Індексний метод аналізу. Побудова і порядок розрахунку основних економічних індексів: фізичного обсягу, цін, товарообороту, продуктивності праці, собівартості продукції та ін. Застосування індексів цін для індексації зарплати, пенсій, стипендій.	2
7.	Тема 8. Статистика продукції Завдання статистики продукції господарства. Поняття про валову продукцію господарства, її склад і методи визначення. Поняття про товарну продукцію аграрних підприємств і галузей господарства. Визначення рівня товарності. Поняття про чисту продукцію господарства та методи її визначення. Економіко-статистичний аналіз даних про продукцію господарства в умовах ринкових відносин.	2
8.	Тема 10. Статистика ефективності виробництва Поняття ефективності та її види. Показники ефективності сільськогосподарського виробництва. Показники виробництва аграрних підприємств на одиницю земельної площі. Статистика основних фондів. Поняття собівартості продукції та її види. Показники прибутку (збитку) підприємств. Визначення показників рентабельності в господарстві. Джерела статистичних даних про собівартість продукції і рентабельність виробництва. Економіко-статистичний аналіз даних собівартості і рентабельності.	2
	Разом	16

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 3. Зведення і групування статистичних даних. 1. Проведення простого групування одиниць статистичної сукупності за однією групувальною ознакою. 2. Побудова статистичної таблиці.	2
2.	Тема 4. Абсолютні та відносні величини 1. Розрахунок відносних показників	2
3.	Тема 5. Середні величини та показники варіації 1. Розрахунок середньої арифметичної, гармонічної, моди і медіани. 2. Розрахунок показників варіації.	2
4.	Тема 6. Ряди динаміки	2

	1. Визначення показників аналізу рядів динаміки. 2. Визначення коефіцієнта сезонності.	
5.	Тема 7. Індекси 1. Розрахунок агрегатних та середніх індексів. 2. Визначення зміни індексованої величини.	2
6.	Тема 8. Статистика продукції 1. Розрахунок обсягу валової, товарної, чистої продукції. 2. Обґрунтування впливу якості на розмір її залікової маси.	2
7.	Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу 1. Розрахунок показників чисельності та руху робочої сили. 2. Індексний аналіз зміни продуктивності праці. 3. Статистичний аналіз показників використання робочої сили.	2
8.	Тема 10. Статистика ефективності виробництва 1. Розрахунок показників стану, руху та використання основних фондів. 2. Індексний аналіз показників собівартості продукції. 3. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції. 4. Аналіз рівня рентабельності продукції та виробництва.	2
9.	Підсумкова контрольна робота	2
	Разом	18

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і методологічна база статистики 1. Організація статистики в Україні. 2. Завдання та обов'язки Державного комітету статистики.	9
2.	Тема 2. Статистичне спостереження 1. Спеціальні статистичні спостереження. 2. Статистичні переписи, принципи їх проведення. 3. Помилки статистичного спостереження і заходи боротьби з ними.	6
3.	Тема 3. Зведення і групування статистичних даних 1. Статистичні таблиці та їх значення. Складові частини таблиць. 2. Статистичний підмет і статистичний присудок. 3. Види статистичних таблиць.	12
64.	Тема 4. Абсолютні та відносні величини. 1. Використання у статистиці абсолютних і відносних величин. 2. Обґрунтування вибору бази порівняння.	6
54.	Тема 5. Середні величини та показники варіації 1. Математичні властивості середніх величин і показників варіації. 2. Використання середніх величин для спрощення розрахунків.	4
6.	Тема 6. Ряди динаміки 1. Приведення рядів динаміки до спільної основи. 2. Використання методу статистичного групування в аналізі рядів динаміки.	3
7.	Тема 7. Індекси 1. Визначення основних економічних індексів.	4

	2. Порядок розрахунку основних економічних індексів.	
8.	Тема 8. Статистика продукції. 1. Економіко-статистичний аналіз даних про продукцію господарства. 2. Аналіз складу і структури реалізованої продукції.	2
9.	Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу. 1. Система показників продуктивності праці в підприємствах, методи їх визначення. 2. Джерела статистичних даних про працю.	4
10.	Тема 10. Статистика ефективності виробництва. 1. Статистика основних фондів. 2. Показники ефективності використання основних засобів.	2
	Разом	52

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При викладанні дисципліни «Статистика» презентації в PowerPoint, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1				Розділ 2					Розділ 3				Підсумкова к.р.	І семестр		
T1	T2	T3	Тематична	T4	T5	T6	T7	Тематична	T8	T9	T10	Тематична				
СЗ 1	СЗ 1	СЗ 3 ПЗ 1		ПЗ 2 ПЗ 3	СЗ 4	СЗ 5 ПЗ 4	СЗ 6 ПЗ 5		СЗ 7 ПЗ 6	ПЗ 7	СЗ 8 ПЗ 8					
Максимальна оцінка - 12 балів																
Мінімальна оцінка – 1 бал																

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV зі змінами та доповненнями: URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2756-VI зі змінами та доповненнями: URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003р. № 436-IV зі змінами та доповненнями: URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Земельний Кодекс України// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, (зі змінами і доповненнями) №2367-УІ(2367-17) від 29.06.2010 р.: URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
6. Про державну статистику : Закон України від 17.09 1992 р. № 2614-XII зі змінами та доповненнями: URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
7. Про Всеукраїнський перепис населення : Закон України від 19.10.2000 р. № 2058-III зі змінами та доповненнями: URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2058-14>
8. Про інформацію : Закон України від 2.10.1992 р. № N 2657-XII зі змінами та доповненнями: URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/>

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо організації статистичних спостережень : Закон України від 5.03.2009 р. N 1070-VI зі змінами та доповненнями: URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1070-17>

10. Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 118: URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1659-2000>

Підручники (навчальні посібники)

1. Бек В.Л. Теорія статистики: Курс лекцій. Навчальний посібник – Київ: ЦУЛ, 2003. – 288

2. Борух В.О., Алямкін Р.В. Економічна статистика. Навчальний посібник. – К: Ліра – К., 2012 – 318 с.

3. Горкавий В.К. Статистика: підручник/ В.К. Горкавий. – [2-ге вид., перероб. і допов.] – К., 2009. – 512 с.

4. Долгова В. Н. Статистика : підручник і практикум/ В. Н. Долгова, Т. Ю. Медведєва. — Москва: Видавництво Юрайт, 2018. — 245 с.

5. Єріна А.М. Економічна статистика: підручник: у 2 ч. – Ч. 1. Макроекономічна статистика / [І. Г. Манцуров, А. М. Єріна, О. К. Мазуренко та ін.]; за наук. ред. чл.-кор. НАНУ І. Г. Манцура – К. : КНЕУ, 2013. – 325 с.

6. Козирєва О. В. Статистика : навчальний посібник / О. В. Козирєва, В. О. Федорова. – Х. : Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 187 с.

7. Лугінін О.С., Білоусова С.В. Статистика: Підручник. – К., Центр навчальної літератури, 2005. – 580 с.

8. Мармоза А.Т. Статистика сільського господарства: Навчальний посібник. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 696 с.

9. Мінашкін В. Г. Статистика: підручник і практикум / В. Г. Мінашкін; під ред. В.Г. Мінашкіна. — Москва: Видавництво Юрайт, 2018.

10. Моторин Р.М. Статистика для економістів: навч. посіб./ Р.М. Моторин, Е.В. Чекотовський. – 3-тє вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2013. – 381 с.

11. Статистика: Навчальний посібник/ Товстенко Л.В. – К., 2006. – 189 с.

12. Статистика: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. /В.Б. Захожай, І.І. Попов. – К: МАУП, 2006. – 536 с. : іл.

13. Теорія статистики: Мармоза А.Т. Теорія статистики [текст] підручник / А.Т. Мармоза / 2-ге вид., перероб. та доп. –К.: Центр посібник/ М.К. Шапочка, О.М. Маценко. – Суми: Університетська книга, 2014. – 312 с.

14. Толбатов Ю.А. Статистика засобами Excel: навчальний посібник. – К.: Університет «Україна», 2013, – 319 с. 2. Бюджетна система: Навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене/ І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська/ – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.

ДОПОМІЖНА

1. Мармоза А.Т. Теорія статистики [текст] підручник / А.Т. Мармоза / 2-ге вид., перероб. та доп. –К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 592 с.

2. Мальчик М.В., Галашко С.І., Пелех А.І. Фінансова статистика. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 184 с.

3. Теорія статистики: навчальний посібник/ М.К. Шапочка, О.М. Маценко. – Суми: Університетська книга, 2014. – 312 с.

4. Теорія статистики: Підручник. — 5-те вид., перероб. і допов. Затверджено МОН / Кулинич О.І., Кулинич Р.О. — К., 2010. — 239 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: URL: www.kmu.gov.ua.

2. Офіційний сайт Національного банку України: URL: www.bank.gov.ua.

3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку: URL: www.me.gov.ua.
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського: URL: www.nbuv.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України: URL: www.ukrstat.gov.ua
6. Законодавство України: URL: [www.zakon/rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
7. Електронна бібліотека: URL: <http://www.studentbooks.com.ua/>
8. Інтернет-портал Газети Бізнес: URL: <http://www.business.kiev.ua>
9. Наукова бібліотека: URL: <http://pulib.if.ua/>
10. Студентський портал: URL: <http://studyport.org.ua/>
11. Український бізнес портал: URL: <http://ubp.com.ua/>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТАТИСТИКА»

Для денної форми здобуття освіти

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 3-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

- 1 розділ – 1,5 (45 год.);
- 2 розділ – 1,5 (45 год.);
- 3 розділ – 1,0 (30 год.).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;

– оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Статистика» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Статистика» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань студентів
I. Початковий	1 бал	Студент має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі поняття навчальної дисципліни «Бюджетна система», що стосуються навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни.
	2 бали	Студент намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням підручника володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).
	3 бали	Студент відтворює окремі поняття; з допомогою викладача або з використанням підручника фрагментарно визначає їхні ознаки; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; з допомогою викладача фрагментарно виконує практичні завдання без належного оформлення.
II. Середній	4 бали	Студент з допомогою викладача або з використанням підручника відтворює незначну частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, дає визначення окремих фінансових понять, у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання з неповним їх оформленням.
	5 балів	Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, відповідаючи на запитання викладача; дає визначення окремих фінансових понять; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання, частково оформляє їх.
	6 балів	Студент самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; частково

		дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає фінансову термінологію; у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові задачі з допомогою викладача; з допомогою викладача виконує практичні завдання, оформляє їх без висновків.
III. Достатній	7 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює більшу частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни; у відповідях на запитання допускає неточності; розв'язує прості типові задачі звертаючись за консультацією до викладача; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; дає порівняльну характеристику явищ та процесів; виправляє допущені помилки; розв'язує типові задачі користуючись алгоритмом; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	9 балів	Студент вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та відповідає на поставленні запитання, передбачені навчальною програмою; з допомогою викладача узагальнює, систематизує та встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові задачі; виконує практичні завдання, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
IV. Високий	10 балів	Студент системно та вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує типові задачі у межах програми; робить чітко сформульовані та обґрунтовані висновки.
	11 балів	Студент логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни; обґрунтовано відповідає на запитання; самостійно аналізує і розкриває сутність і функції фінансів; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує задачі; ретельно виконує практичні завдання, оформляє їх, робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки.
	12 балів	Студент виявляє системні, міцні та глибокі знання за програмою профільного предмета, може вести дискусію з конкретного питання; вільно розв'язує задачі різного рівня складності; вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою профільного предмета, робить логічно побудовані та аргументовані висновки, самостійно користується різними джерелами інформації; наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною шкалою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20